

Återinför producentansvaret för returpapper

Den 22:a december 2020 beslutade de två regeringspartierna Socialdemokraterna och Miljöpartiet att slopa producentansvaret för returpapper. Beslutet innebär att fr o m 2022 så övertar kommunerna ansvaret för att samla in returpapper, något som producentorganisationer tidigare har haft ansvaret för. Förutom att belasta kommunala organisationer med ytterligare ansvar så kommer kostnaderna för insamlingen att dumpas över på alla hushåll vare sig de använder sig av pappersprodukter som tidningar eller inte. Regeringens skäl är främst att avlasta tidningsbranschen men beror också på regeringens höga miljöpolitiska ambitioner

Avfallsmarknadens spelregler

Avfallsmarknadens spelregler har länge varit tydliga bl a genom principen att förorenaren (i det här fallet producenten) ska stå för kostnaden vad gäller klimat- och miljöpåverkan som producentens produkt eller tjänst medför. Denna princip används internationellt och är grunden i många avtal mellan olika organisationer inom avfallshanteringsområdet. Ett avskaffat producentansvar inom en avfallsfraktion förändrar spelreglerna på ett sådant sätt att det kommer bli svårare för kommunerna att ta nödvändiga och viktiga investeringsbeslut avseende framtida insamlingssystem. Den främsta anledningen till detta är den osäkerhet som skapas genom avsteget från sedan länge gällande principer.

Slopat producentansvar

Att frånga principen vad gäller returpapper skapar prejudikat för slopat producentansvar inom andra avfallsfraktioner. Detta beslut gäller enbart returpapper, men beslutet öppnar för att producenter inom andra fraktioner ska påverka regeringen att fatta likalydande beslut för deras branscher. Att slopa producentansvaret för alla produkter och tjänster är ett betydande avsteg hur frågorna behandlas och har behandlats i andra länder och internationellt under åren.

Ekonomiska konsekvenser

Övertagande om insamlingsansvaret för returpapper kommer inledningsvis att landa hos landets kommunala organisationer. Hur stora kostnader detta kommer medföra beror på hur insamlingssystemet implementeras. Övertagande av tidigare system kan medföra lägre kostnader än att bygga upp helt nya system. Alldeles oavsett kommer de kommunala insamlingskostnaderna att öka.

Eftersom svenska kommuner har rätt enligt kommunallagen att fastställa avgifter kommer kostnaden att flyttas över på brukarna, d v s hushållen i det här fallet. Hur stora kostnader det kommer att bli varierar, men det är klart att detta beslut kommer medföra ytterligare kostnader för hushållen.

Återigen använder regeringen den cirkulära ekonomin som argument, men hur denna främjas och utvecklas av att förflytta ansvaret från producenter till kommuner och överföra kostnader till hushåll som kanske inte ens nyttjar tidningsprodukter är oklart och höjt i dunkel.

Föråldrade affärsmodeller

Nyhetsmedia med tryckta produkter är de som har övertygat regeringen att fatta beslutet. Branschen är satt under hård press genom fallerande affärsmodeller som exempelvis annonsering i morgon- och dagstidningar. Nya och digitala aktörer utmanar etablerade nyhetsleverantörer genom mera effektivare distributionslösningar och genom en förändrad annonsmarknad. Trenden ser ut att vara att papperstidningen är något som kommer att erbjudas allt färre nyhetskonsumenter för att på sikt försvinna. Det är därför rimligt att anta att förslaget kanske saknar reell påverkan och att mängden returpapper kommer att försvinna. Således kan det vara onödigt att skifta insamlingsansvar på en krympande marknad.

Sammanfattning

Det var fel av regeringen att besluta om slopat producentansvar gällande returpapper. Beslutet påverkar avfallshanteringens spelregler och försvårar för kommunerna att fatta långsiktiga och hållbara investeringsbeslut. Det är dessutom ytterligare skadligt att hålla kvar nyhetsproduktionen i föråldrade affärsmodeller som sakta men säkert håller på att fasa ut genom tekniska innovationer och förändrade processer. Av dessa anledningar bör Moderaterna verka för ett återinfört producentansvar för returpapper.

Yrkanden

Årsmötet föreslås besluta:

- att Moderaterna ska verka för ett återinförande av producentansvar för returpapper,
- att anta motionen som sin egen, sända den till Moderaterna Västra Götalands förbundsstämma och partiets arbetsstämma samt sända den till den moderata gruppen i miljö- och jordbruksutskottet.

Martin Odenö

Moderaterna i Skövde

Moderaterna i Skövde

Styrelsens yttrande

Styrelsen delar motionärens uppfattning att producentansvaret för returpapper bör återinföras. Styrelsen föreslår därför årsmötet att anta motionen som sin egen och sända den till Moderaterna Västra Götalands förbundsstämma med hemställan om vidare befordran till partiets arbetsstämma/partistämman.